

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE,
RESEARCH, DEVELOPMENT #18

Pedagogy

Baku /Баку

29.06.2019- 30.06.2019

U.D.C. 37+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(29.06.2019) - Warszawa, 2019. - 68 str.

ISBN: 978-83-66401-08-2

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Nakład: 80 egz.

«Diamond trading tour» ©

Warszawa 2019

ISBN: 978-83-66401-08-2

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Čekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

I. Bulakh PhD of Architecture, Associate Professor Department of Design of the Architectural Environment, Kiev National University of Construction and Architecture

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

М. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

ДУХОВНОПЕРЕТВОРЮВАЛЬНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ Гордієнко С. Г.	6
EXPERIENCE OF TEACHING “CLINICAL NURSING” TO NURSES BACHELORS BY USING E-LEARNING Riabyi S.I., Haidych L.I.	9
ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ Бергер Л.С., Слезенко А.О.	13
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ Сабатовська-Фролкіна І. С.	17
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИТЯЧИМ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ Єгорова К.Г.	20
РОЛЬ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ У СМАРТ-НАВЧАННІ Сапогов М.В.	23
ECOLOGICAL ASPECTS OF OZONE TRAINING Chanturia M.M., Mskhiladze A.G.	27
ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПЕДАГОГІЦІ Колечинцева Т.С.	32
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА-МУЗИКАНТА ДО ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ З ХОРОВИМ КОЛЕКТИВОМ Мержева Л.Ф.	39
THE EVALUATION CRITERIA OF FOREIGN COMMUNICATIVE COMPETENCE OF MILITARY PERSONNEL OF ARMED FORCES OF UKRAINE Stakhova M.	44
СИМВОЛІЗМ ОБРАЗІВ ЕПОХИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ У СУЧАСНІЙ АМЕРИКАНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ЕНН ТАЙЛЕР «THE BEGINNER’S GOODBYE» Іванченко Т.О.	50
РОЛЬ ЧИТАЧА У ТВОРІ Ф. ЕБЕРСБАХА «КАРОЛІНА» Ванденко О.А.	55

**АСОЦІАТИВНО-ВЕРБАЛЬНА МОДЕЛЬ КОНЦЕПТУ ГРОЗА
В УКРАЇНСЬКОМУ МОВНОМУ ПРОСТОРІ**

Хомчак О. Г., Яковлева Я. В. 57

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІЙ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ У ЗАГОЛОВКАХ
АНГЛОМОВНИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ (НА ПРИКЛАДІ ГАЗЕТИ
THE OBSERVER)**

Даскал Н. Г. 60

КІНОПЕРЕКЛАД ЯК ОКРЕМА НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА

Стасюк А.В., Сидорук Г.І. 64

Языковедение и иностранные языки

АСОЦІАТИВНО-ВЕРБАЛЬНА МОДЕЛЬ КОНЦЕПТУ ГРОЗА В УКРАЇНСЬКОМУ МОВНОМУ ПРОСТОРІ

Хомчак О. Г.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови

Яковлева Я. В.

студентка магістратури,

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Б. Хмельницького

Ключевые слова: концепт, мовна картина світу, когнітивна модель

Key words: concept, linguistic picture of the world, cognitive model

Актуальність нашої наукової розвідки зумовлена інтересом сучасного мовознавства до проблеми відображення в мові основних концептів національної концептосфери; важливістю розробки лінгвокогнітивної методики дослідження та опису мовної свідомості, у тому числі й колективної; необхідністю застосування експериментальних методів вивчення концептів.

Мета нашої статті – побудова асоціативної моделі концепту гроза як об'єкту конструювання української мовної картини світу на базі асоціативного експерименту.

Використання асоціативного експерименту для виявлення особливостей мовної свідомості є не новим (Л. Адоніна, Т. Доценко, А. Залевська, А. Рудакова, Й. Стернін, Н. Уфімцева та ін.). За час існування когнітивної лінгвістики асоціативний експеримент зарекомендував себе як надійний інструмент досліджень у багатьох напрямках, а саме: при вивченні особливос-

тей розвитку значення слова в онтогенезі, організації лексикону людини, когнітивного поля концепту, а також у міжмовних і міжкультурних зіставленнях.

Суть асоціативного експерименту полягає в тому, що респондентам пропонується записати асоціативну реакцію, породжену на певні слова-стимули. Асоціативний експеримент відбувався з 2018 до 2019 р. серед студентів Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. В експерименті взяло участь 300 студентів.

Асоціативно-вербальне поле досліджуваного концепту було структуроване у вигляді словникової статті ГРОЗА:

ГРОЗА (300)

† дощ 98; блискавка 59; страх 57; холод 33; грім 22; шум 11; світло 9; вите-
тер 8; темрява 7; буря, хмари 6; небо, осінь, самотність 5; жах, калюжі, похмурість, сіре небо, слякота 4; звук, злива, ливень, могутня, ніч, переляк,

погано, природне явище, райдуга, сльози, смуток, 3; вечір, грязь, дерево, злість, листя, незатишно, небезпека, нудьга, погода, погана погода, почуття страху, смерч, сонце, спалах, сум, травень, удар, хвилювання, щось сильне, яскраве світло 2; асфальт мокрий, вогонь, атмосфера, байдужість, багно, барабанить, бездоріжжя, бігти, блимати, блиск, весілля, видовище, відкілясь, відро, відрядження, відчай, вікно, вода, враження, гілка, град, «Грозові ворота», громовідвід, гуркіт, гусак, гучна, грохот, дах, допомога, дуже гарне небо, думки, екскурсія, електропроводка, життя, загадковість, загроза, занепокоєння, затишок, згори, земля, злива, їжак, катастрофа, кепське діло, книга, коза, літо, «Люблю грозу в началі мая», міцність, мокра одежа, мокро, море, немає настрою, вікно, очі, парасолька, печаль, пляж, пригнічення, погода, пожежа, поле, порив, романтика, сніг, сон, спати, спати під ковдрою, сподівання, спокій, степ, стихія, суєта, сумні думки, тишина, туман, турбота, Тютчев, хвороба, цунамі, чисте повітря, чорні хмари, шелест, штори, шторм, ярість 1; відмова 1.

За допомогою методу когнітивної інтерпретації представляємо отримані нами мовні одиниці у вигляді набору когнітивних ознак, які розташовані в порядку зменшення їх частоти. Словостимул гроза асоціюється: **природними явищами 220** (дощ 98, блискавка 59, грім 22, вітер 8, буря 6, хмари 6, злива 3, природне явище 3, райдуга 3; смерч 2, сніг 2, сонце 2; град 1, стихія 1, туман 1, цунамі 1, чорні хмари 1,

шторм 1); **негативним станом людини 78** (страх 57; самотність 5; жах 4; переляк 3, сльози 3, злість 2, хвилювання 2, відчай 1, занепокоєння 1); **холодом 33** (холод 33); **звуковим сприйняттям 20** (шум 11, звук 3, удар 2, гуркіт 1, гучна 1, грохот 1, шелест 1); **абстрактними поняттями 19** (небезпека 2, нудьга 2, байдужість 1, враження 1, допомога 1, думки 1, життя 1, загадковість 1, загроза 1, затишок 1, печаль 1, пригнічення 1, романтика 1, сподівання 1, суєта 1, турбота 1, ярість 1); **небом 14** (небо 5, сіре небо 4, похмурість 4; дуже гарне небо 1); **негативними емоціями 13** (погано 3, смуток 3, незатишно 2, сум 2, кепське діло 1, немає настрою 1, сумні думки 1); **світлом 11** (світло 9; яскраве світло 2); **водою 9** (калюжі 4, асфальт мокрий 1, вода 1, злива 1, мокра одежа 1, мокро 1); **землею, її станом 9** (слякота 4, грязь 2, багно 1, бездоріжжя 1, земля 1); **природою, рослинами 9** (дерево 2, листя 2, гілка 1, квіти 1, поле 1, природа 1, степ 1); **темрявою 7** (темрява 7); **порою року 6** (осінь 5, літо 1); **візуальним сприйняттям 5** (спалах 2, блиск 1, видовище 1, очі 1); **часом доби 5** (ніч 3, вечір 2); **негативними наслідками 4** (застуда 1, катастрофа 1, пожежа 1, хвороба 1); **предметами побуту 4** (відро 1, книга 1, парасолька 1, штори 1); **силою 4** (щось сильне 2, міцність 1, могутня 1); **людською дією 3** (бігти 1, спати 1, спати під ковдрою 1); **повітрям 3** (атмосфера 1, порив 1, чисте повітря 1); **тваринами 3** (гусак 1, їжак 1, коза 1); **місяцем року 2** (травень 2); **морем 2** (море 1, пляж 1); **направленіс-**

ттю 2 (відкілясь 1, згори 1); **погодою 2** (погода 1, погана погода 1); **природною дією 2** (барабанить 1, блимати 1); **станом природи 2** (тишина 1, спокій 1); **технічними пристроями 2** (громовідвід 1, електропроводка 1); **з частинами будівлі 2** (вікно 1, дах 1); **весіллям 1** (весілля 1); **відрядженням 1** (відрядження 1); **вогнем 1** (вогонь 1); **екскурсією 1** (екскурсія 1); **кінофільмом 1** («Грозові ворота» 1); **сном 1** (сон 1); **поетичним рядком 1** («Люблю грозу в начале мая» 1); **поетом 1** (Тютчев 1).

Отже, **ядро та навколоядерну зону** концепту *гроза* репрезентують когнітивні ознаки – співвіднесеність із природними явищами (домінанти *дощ, блискавка, грім*); з негативним станом людини (домінанти *страх, холод*). Ближня периферія представлена когнітивними ознаками – звукове сприйняття (домінанти *шум, гуркіт, грохот*); абстрактні поняття (домінанти *небезпека, нудьга*); пора року (домінанта

осінь) та ін. Дальня периферія досить велика за обсягом – це асоціації з темрявою, порою року, предметом побуту, повітрям, тваринами тощо.

Література

1. Хомчак Е. Г. Концепт в языковой картине мира // Славянский мир: новое в концептуальных исследованиях: сборник статей [Текст] / отв. ред. М.В. Пименова. Севастополь: Рибэст. – 2009. – С. 170–179.
2. Хомчак Е. Г., Волкова І. В. Асоціативно-вербальна модель концепту радисть в українській мовній картині світу // Monografia pokonferencyjna. Science, Research, Development philology, sociology and culturology (Монографія конференції. Наука, дослідження, розвиток. Філологія, соціологія и культурологія). Berlin (Берлін), 2018. С. 65-68.
3. Хомчак О. Г., Яковлева Я. В. Семантичні ознаки номінативного поля концепту *гроза*. Мова. Свідомість. Концепт: зб. наук. статей / відп. ред. О. Г. Хомчак. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. Вип. 9. С. 70-74.